

Teema-arvio: Kestävyysvaatimusten noudattaminen sijoituspalvelun tarjoajien soveltuvuusarvioinnissa ja kohdemarkkinamäärittelyssä

Kirjoittajat

Merja Junnonen

merja.junnonen@finanssivalvonta.fi

Matias Möttölä

matias.mottola@finanssivalvonta.fi

Nina Männynmäki

nina.mannynmaki@finanssivalvonta.fi

Riitta Seppä

riitta.seppa@finanssivalvonta.fi

Teema-arvioraportti: Kestävyystvaatumusten noudattaminen sijoituspalvelun tarjoajien soveltuvuusarvioinnissa ja kohdemarkkinamäärittelyssä

Sisällys

1	Yhteenveto	3
2	Teema-arvion tausta ja tavoitteet	3
3	Aihetta koskeva keskeinen sääntely	4
3.1	Soveltuvuusarviointi	4
3.2	Tuotehallintamenettely	6
4	Kestävyystekijät tuotteiden kohdemarkkinamäärittelyssä	7
4.1	Havainnot	7
4.2	Finanssivalvonnan näkemys	10
5	Asiakkaalle annettava tieto kestävyysmieltymyksiin liittyvistä käsitteistä	11
5.1	Havainnot	11
5.2	Finanssivalvonnan näkemys	12
6	Asiakkaan kestävyysmieltymyksiin liittyvien tietojen selvittäminen	12
6.1	Havainnot	12
6.2	Finanssivalvonnan näkemys	16
7	Mukauttaminen soveltuvuusarviointiprosessissa	18
7.1	Havainnot	18
7.2	Finanssivalvonnan näkemys	19
8	Tietojen kirjaaminen ja soveltuvuuslausunto	20
8.1	Havainnot	20
8.2	Finanssivalvonnan näkemys	21
9	Sopivien tuotteiden löytäminen asiakkaalle	23
9.1	Havainnot	23
9.2	Finanssivalvonnan näkemys	25

1 Yhteenveto

1. Tässä teema-arviossa Finanssivalvonta on arvioinut, miten sijoituspalvelun tarjoajat noudattavat sääntelyn edellyttämiä kestävyysvaatimuksia asiakkaidensa soveltuvuusarvioinneissa ja tuotehallinnassaan. Teema-arvio oli osa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) yhdessä kansallisten valvojien kanssa vuosina 2024–2025 toteutettua valvontahanketta¹.

Niiden sijoituspalvelun tarjoajien, jotka tarjoavat sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on tullut elokuusta 2022 lähtien selvittää kestävyysmieltymyksiä osana asiakkaalle tehtävää soveltuvuusarviointia. Kestävyysmieltymyksillä tarkoitetaan asiakkaan valintaa koskien sitä, missä määrin hän haluaa sijoittaa kestävyysominaisuuksia sisältäviin sijoitustuotteisiin. Sijoituspalvelun tarjoajien on myös tuotehallintamenettelyssään huomioitava rahoitusvälineen kestävyystekijät ja määritettävä, minkä asiakaskohderyhmän kestävyysliittymiin tavoitteisiin rahoitusväline sopii.

2. Keskeiset havainnot:
 - Yhtä yhtiötä lukuun ottamatta yhtiöt ottivat kestävyystekijät huomioon tuotehallintamenettelyissään.
 - Pääosa yhtiöistä kysyi asiakkailta kestävyysmieltymyksistä sääntelyn edellyttämällä tarkkuudella.
 - Osalla yhtiöistä kestävyysmieltymyksiin liittyvät kysymykset eivät olleet kaikilta osin neutraaleja tai riittävän yksityiskohtaisia.
 - Kolmen yhtiön tuotehallintadokumentit eivät sisältäneet pääasiallisten haitallisten vaikutusten osalta riittäviä tietoja, jotta yhtiö voisi niiden perusteella ryhmitellä tuotteita asiakkaan mieltymysten arvioimiseksi.
 - Kestävyysmieltymysten mukauttamisen käytännön soveltamisessa oli puutteita.
 - Yhtiöillä oli puutteita soveltuvuusarvioinnin perusteluiden kirjauksissa ja tieto annetusta sijoitusneuvosta puuttui usein.
3. Finanssivalvonta edellyttää, että sijoitusneuvontaa ja/tai omaisuudenhoitoa tarjoavat sijoituspalvelun tarjoajat huomioivat tässä teema-arviossa esitetyt asiat ja ryhtyvät tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin sääntelyn noudattamisen varmistamiseksi.

2 Teema-arvion tausta ja tavoitteet

4. Teema-arvion tavoitteena oli arvioida, miten sijoituspalvelun tarjoajat noudattavat sääntelyn edellyttämiä asiakkaiden kestävyysmieltymyksiin liittyviä vaatimuksia soveltuvuusarvioinnissaan ja tuotehallinnassaan.

¹ [ESMA to launch Common Supervisory Action on MiFID II sustainability requirements](#)

5. Finanssivalvonta on edellisen kerran arvioinut sijoituspalveluihin liittyvän soveltuvuusarviointivelvoitteen noudattamista vuonna 2021. Tuolloin tehdyistä havainnoista annettiin valvontakirje (FIVA 41/02.01.03/2020). Havaintojen perusteella puutteita havaittiin muun muassa yhtiöiden soveltuvuusarviointia koskevissa sisäisissä ohjeissa, asiakkaan sijoitustietämyksen ja tappionsietokyvyn selvittämisessä ja soveltuvuuslausuntojen perusteluissa. Finanssivalvonta huomioi myös silloin, että tuoreempia sääntelyvaatimuksia oli noudatettu heikommin kuin vanhempia.
6. Tässä teema-arviossa ei uudelleenarvioitu soveltuvuusarviointivelvoitteita kokonaisuudessaan, vaan huomio kohdistui uusiin kestävyysvaatimuksia koskevaan osaan soveltuvuusarviointia, jonka soveltaminen alkoi elokuussa 2022. Tämän lisäksi teema-arviossa tarkasteltiin yhtiöiden tuotehallintavelvoitteita, joissa uutena vaatimuksena yhtiön tulee selvittää tuotteiden mahdolliset kestävyystekijät ja määrittää asiakkaat, joiden kestävyystavoitteisiin ne sopivat.
7. Teema-arvion kohteena oli sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa tarjoavia sijoituspalveluyrityksiä ja luottolaitoksia, yhteensä kuusi yhtiötä. Yhtiöt valittiin siten, että kaikki tarjosivat sijoitustuotteita, jotka huomioivat kestävyystekijöitä ja kaikki yhtiöt tarjosivat vähintäänkin oman konsernin rahastoja.
8. Finanssivalvonta toteutti teema-arvion kyselynä sekä arvioimalla yhtiöiden toimittamia asiakasdokumentaatioita, sisäisiä prosessiohjeita ja koulutusmateriaaleja sekä rahastoja koskevia kohde- ja markkinamäärittelyitä. Kultakin yhtiöltä tarkasteltiin viiden asiakkaan soveltuvuusarviointiin liittyvää dokumentaatiota, kuten soveltuvuuslausuntoa. Otokseen valitut asiakkaat valittiin niin, että mukana oli sekä kestävyysmieltymyksiä ilmaisseita asiakkaita että niitä omaamattomia.

3 Aihetta koskeva keskeinen sääntely

3.1 Soveltuvuusarviointi

9. Asiakkaan soveltuvuusarviointi on osa MiFID II -direktiivin² sijoittajansuojaan liittyviä menettelytapavaatimuksia. MiFID II -direktiivin soveltuvuusarviointia koskevat säännökset on implementoitu Suomessa sijoituspalvelulakiin (747/2012). Soveltuvuuden arviointivelvoite koskee sijoitusneuvonnan ja omaisuudenhoidon tarjoamista.
10. Sijoituspalvelulain mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan tietämyksestä ja kokemuksesta tarjotusta tuotteesta tai palvelusta sekä asiakkaan taloudellisesta tilanteesta, mukaan lukien tappionsietokyky, ja sijoitustavoitteista, mukaan lukien riskiraja, jotta sijoituspalvelun tarjoaja voi suositella asiakkaalle soveltuvia, erityisesti tämän riskirajan ja tappionsietokyvyn mukaisia sijoituspalveluja ja rahoitusvälineitä.³

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista.

³ Sijoituspalvelulaki 10 luku 4 § 1 mom.

Komission delegoitu asetus (**MiFID II asetus**) edellyttää sijoituspalvelun tarjoajaa huomioimaan sijoitustavoitteissa myös asiakkaan kestävyysmieltymykset.⁴

11. Kestävyysmieltymyksillä tarkoitetaan asiakkaan tai potentiaalisen asiakkaan valintaa koskien sitä, sisällytetäänkö hänen sijoitukseensa yksi tai useampi seuraavista rahoitusvälineistä ja jos sisällytetään, missä määrin:
 - a) rahoitusväline, jonka osalta asiakas tai potentiaalinen asiakas päättää, että tietty vähimmäisosuus sijoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852⁵ 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyihin ympäristön kannalta kestäviin sijoituksiin (jäljempänä **taksonimi-anmukainen sijoitus**);
 - b) rahoitusväline, jonka osalta asiakas tai potentiaalinen asiakas päättää, että tietty vähimmäisosuus sijoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/2088⁶ 2 artiklan 17 kohdassa määriteltyihin kestäviin sijoituksiin (jäljempänä **kestävä sijoitus**);
 - c) rahoitusväline, jossa otetaan huomioon pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin ja jonka osalta asiakas tai potentiaalinen asiakas määrittää näiden vaikutusten huomioon ottamisen osoittavat laadulliset tai määrälliset seikat (jäljempänä **PAI-vaikutukset**).⁷
12. MiFID II asetuksen mukaan sijoituspalvelun tarjoaja ei saa suositella sellaisia rahoitusvälineitä asiakkaan tai potentiaalisen asiakkaan kestävyysmieltymysten mukaisina, jos kyseiset rahoitusvälineet eivät tosiasiallisesti vastaa asiakkaan kestävyysmieltymyksiä. Sijoituspalvelun tarjoajan tulisi selittää asiakkailleen ja potentiaalisille asiakkailleen, miksi rahoitusvälineitä ei voi heille tarjota ja pidettävä kirjaa näistä syistä.⁸
13. Jos mikään rahoitusväline ei vastaa asiakkaan tai potentiaalisen asiakkaan kestävyysmieltymyksiä, asiakas voi mukauttaa kestävyysmieltymyksiään. Sijoituspalvelun tarjoajan on pidettävä kirjaa asiakkaan päätöksestä ja sen perusteluista. On kuitenkin huomioitava, että asiakas ei voi mukauttamalla ohittaa rajoitteita soveltuvuusarvion muilla osa-alueilla (sijoitustietämys ja -kokemus, taloudellinen tilanne, riskinottohalukkuus, sijoitustavoitteet).⁹
14. Sijoituspalvelun tarjoajan on sijoitusneuvontaa tarjotessaan toimitettava asiakkaalle ennen toimeksiannon toteuttamista pysyvällä tavalla soveltuvuuslausunto.¹⁰ Soveltuvuuslausunnon tulee sisältää yhteenveto annetusta neuvonnasta ja siitä, sopiiko annettu suositus asiakkaalle, mukaan

⁴ Komission delegoitu asetus (EU) 2017/565 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämisestä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta (jäljempänä MiFID II asetus) 54 artikla.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852 kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2088 kestävyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla, jatkossa SFDR-asetus.

⁷ MiFID II asetus 2 artikla 7 kohta.

⁸ MiFID II asetus 54 art. 10 kohta.

⁹ MiFID II asetus 54 art. 10 kohta, ESMAn ohjeet MiFID II:n soveltuvuusvaatimuksista eräiltä osin (ESMA35-43-3172) (jäljempänä ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista) kohta 82.

¹⁰ Sijoituspalvelulaki 10 luku 7 §.

luettuina tiedot siitä, miten se täyttää asiakkaan sijoitustavoitteet ja henkilökohtaiset olosuhteet edellytetyn sijoitusajan kannalta, sekä asiakkaan tietämyksestä, kokemuksesta ja suhtautumisesta riskeihin ja tappion mahdollisuuteen sekä asiakkaan kestävyysmieltymyksistä ja mahdollisesta mukauttamisesta.¹¹

15. Kun palveluntarjoaja tarjoaa omaisuudenhoitoa tai on sopinut asiakkaan kanssa säännöllisestä soveltuvuusarvioinnista, säännöllisesti annettaviin tietoihin on sisällytettävä ajan tasalle saatettu lausunto siitä, miten sijoitus vastaa ei-ammattimaisen asiakkaan tarpeita, tavoitteita ja muita ominaisuuksia.¹² Säännöllisiä soveltuvuusarviointeja toteuttavien palveluntarjoajien on tarkistettava annettujen suositusten soveltuvuus vähintään kerran vuodessa. Tämän arvioinnin tiheyttä on lisättävä asiakkaan riskiprofiiliin ja suositeltujen rahoitusvälineiden lajin mukaan.¹³
16. Sijoituspalvelun tarjoajan on säilytettävä tiedot asiakkaan antamista tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista viiden vuoden ajan.¹⁴ Palveluntarjoajan on pidettävä kirjaa muun muassa asiakkailta soveltuvuusarviointia varten kerätyistä tiedoista sekä annetuista sijoitusneuvoista ja asiakkaalle annetuista soveltuvuuslausunnoista mukaan lukien asiakkaan mahdollinen kestävyysmieltymysten mukauttaminen.¹⁵

3.2 Tuotehallintamenettely

17. Tuotehallintamenettelyn tarkoituksena on varmistaa, että sijoitustuotteita myydään asiakkaille, joiden tarpeisiin, ominaisuuksiin ja tavoitteisiin, mukaan lukien kestävyystavoitteet, ne sopivat. Tuotteen kehittäjän ja jakelijan on määriteltävä kullekin rahoitusvälineelle asiakaskohderyhmä, jolle tuote sopii (positiivinen kohdemarkkina) ja jolle se ei ole sopiva (negatiivinen kohdemarkkina).¹⁶
18. Poikkeuksena kuitenkin pääperiaatteeseen asiakaskohderyhmän määrittämisessä kestävyysominaisuuksia sisältävien tuotteiden osalta yhtiön ei tarvitse määrittää negatiivista kohdemarkkinaa kestävyteen liittyvien tavoitteiden osalta. Näitä tuotteita voi tarjota myös sijoittajille, jotka ovat ilmoittaneet, ettei heillä ole kestävyysmieltymyksiä, kunhan tuote sopii muutoin asiakaskohderyhmälle, esimerkiksi risksietokyvyn tai tarvittavan sijoituskokemuksen ja -tietämyksen puolesta.¹⁷

¹¹ MiFID II asetus 54 artikla 12 kohta. ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohdat 82-83.

¹² Sijoituspalvelulaki 10 luku 7 §.

¹³ MiFID II asetus 54 artikla 13 kohta.

¹⁴ Sijoituspalvelulaki 10 luku 11 §.

¹⁵ MiFID II asetus 54 artikla 10 kohta ja 72 artikla 2 kohta. ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista 109-111.

¹⁶ Sijoituspalvelulaki 7 luku 7 §, Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 7/2018 luku 4.

¹⁷ ESMAn ohjeet MiFID II:n tuotehallintavaatimuksista (ESMA35-43-3448) (jäljempänä ESMAn ohje tuotehallintavaatimuksista) kohta 81, Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 7/2018 kohta 4.2 (12) ja kohta 4.3 (23).

Tuotteet, jotka eivät sisällä kestävyysominaisuuksia, voivat kuitenkin edellyttää negatiivisen kohdemarkkinan määrittämistä kestävyteen liittyvien tavoitteiden osalta.¹⁸

19. Määrittäessä tuotteen kohdemarkkinaa ja asiakkaan sijoitustavoitteille ja -tarpeille sopivaa tuotetta yhtiön tulee myös selvittää tuotteiden kestävyteen liittyvät ominaisuudet. Tuotteen kohdemarkkinamäärittelyssä tarvittavan tarkkuusasteen varmistamiseksi yhtiö voi huomioida MiFID II asetuksen mukaisen kestävyysmieltymysten määritelmän kriteerit, jotta käytettävät käsitteet ovat yhdenmukaisia ja tarkoituksenmukaisia. Kohdemarkkinamäärittelyssä rahoitusvälineen kestävyystekijöitä voisi siten eritellä seuraavalla tarkkuudella:¹⁹
- Vähimmäisosuus taksonomianmukaisiin sijoituksiin
 - Vähimmäisosuus kestäviin sijoituksiin
 - Tuotteen PAI-vaikutukset (ml. määrälliset tai laadulliset kriteerit) hyödyntäen SFDR delegoidun asetuksen²⁰ mukaisia PAI-indikaattoreita²¹ tai niiden luokkia.
 - Tarvittaessa se, keskitytäänkö tuotteessa ympäristöön, yhteiskuntaan tai hyvään hallintotapaan liittyviin kriteereihin tai niiden yhdistelmään (ns. ESG-fokus).
20. Tuotteen jakelijalla on oltava käytössään asianmukaiset tuotehallintamenettelyt, joiden avulla se voi hankkia riittävät ja luotettavat tiedot rahoitusvälineestä. Jakelijan on huolehdittava, siitä, että se saa tuotteen kehittäjältä tuotteista tarvittavat tiedot, jotta tuotteiden jakelu tapahtuu asiakaskohderyhmän tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden mukaisesti.²²

4 Kestävyystekijät tuotteiden kohdemarkkinamäärittelyssä

4.1 Havainnot

Kestävyysominaisuuksia sisältävät tuotteet

21. Teema-arvion kohteena oli kuusi sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa tarjoavaa yhtiötä, jotka kaikki tarjosivat kestävyystekijöitä sisältäviä sijoitustuotteita. Yhtiöiden tuotevalikoimat poikkesivat toisistaan laajuutensa perusteella. Kestävyysominaisuuksia sisältäviä tuotteita oli vähimmillään tarjolla 26 kappaletta, kun laajinta valikoimaa tarjoava yhtiö oli tunnistanut yli 400 tuotteesta kestävyysominaisuuksia. Yhtiöiden vastausten perusteella osa tarjosi asiakkaille pääasiassa saman konsernin rahastoja, kun taas toiset tarjosivat merkittävästi laajempaa valikoimaa, johon

¹⁸ Komission vastaus asiaa koskevaan kysymykseen <https://www.esma.europa.eu/publications-data/questions-answers/1966>.

¹⁹ ESMAn ohje tuotehallintavaatimuksista kohdat 20 ja 41–42.

²⁰ Komission delegoitu asetukset (EU) 2022/1288 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/2088 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla, joissa täsmennetään ”ei merkittävää haittaa” -periaatteeseen liittyvien tietojen sisällön ja esitystavan yksityiskohdat, kestävyysindikaattoreihin ja haitallisiin kestävyysvaikutuksiin liittyvien tietojen sisältö, menetelmät ja esitystapa sekä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien ja kestävien sijoitustavoitteiden edistämiseen liittyvien tietojen sisältö ja esitystapa ennen sopimuksen tekemistä annettavissa asiakirjoissa, verkkosivustoilla ja määräaikaikatsauksissa (jäljempänä SFDR delegoitu asetukset).

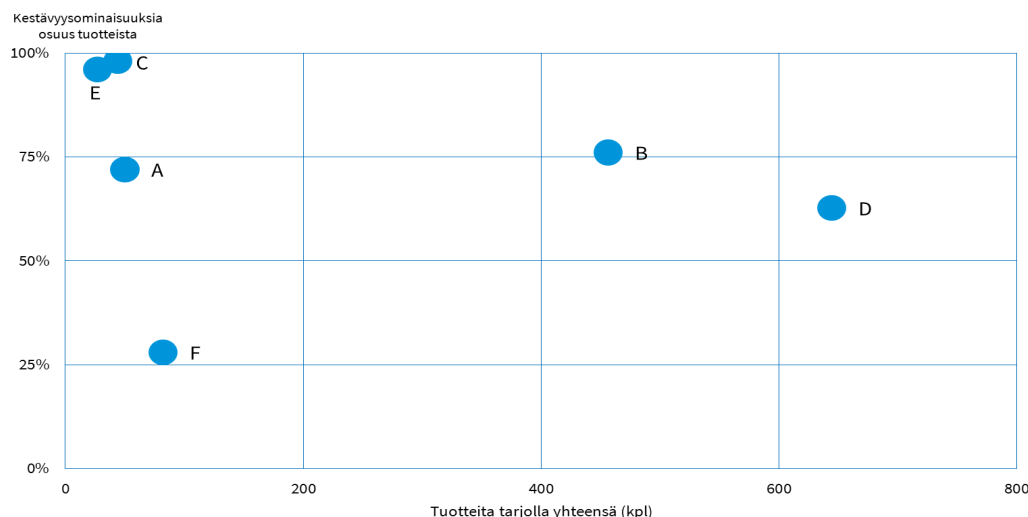
²¹ SFDR delegoitu asetukset, liite I.

²² Sijoituspalvelulaki 7 luku 7 § 4 momentti, Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 7/2018 luku 4.3 (24) ja (25).

sisältyi rahastojen lisäksi esimerkiksi suoria osakesijoituksia tai strukturoituja tuotteita. Yhtiöiltä ei pyydetty yksityiskohtaisempaa tietoa tuotevalikoiman sisällöstä.

22. Kahdella suppeinta tuotevalikoimaa tarjoavalla yhtiöllä kestävyysominaisuuksia oli liki kaikissa tuotteissa (kuvio 1). Suuremmissa tuotevalikoimissa osuus oli alempi. Silti viidellä kuudesta yhtiöstä kestävyysominaisuuksia oli vähintään 63 prosentilla tuotteista. Yksi yhtiöistä poikkesi muista siinä, että yhtiön vastauksen mukaan vain 28 prosentilla tuotteista oli kestävyysominaisuuksia.

Kuvio 1: Kestävyysominaisuuksia sisältävien tuotteiden osuus yhtiöiden kaikista tuotteista.

23. Kaikki kuusi yhtiötä ilmoittivat kyselyn vastauksissaan sisällyttäneensä kestävyystekijät osaksi tuotteiden kohdemarkkinamäärittelyä ja ilmoittivat käyttävänsä MiFID II asetuksen kestävyysmieltymysmäärittelmän mukaisia kriteerejä eli taksonomianmukaisten ja kestävien sijoitusten osuuksia koskevia tietoja sekä PAI-vaikutusten huomioimista kohdemarkkinamäärittelyssä.
24. Vastausten perusteella neljä yhtiötä tarjosi myös SFDR-asetuksen 8 artiklan mukaisia omaisuudenhoitosalkkuja ja yhdellä yhtiöllä oli myös SFDR-asetuksen 9 artiklan mukaisia omaisuudenhoitosalkkuja. Yksi yhtiö näistä ei määrittelyt kohdemarkkinoita SFDR-asetuksen 8 ja 9 artiklan mukaisille omaisuudenhoitosalkuille, kun taas kolme yhtiötä vastasi määrittelevänsä kohdemarkkinan myös näille salkuille.
25. Kyselyyn osallistuneista kuudesta yhtiöstä kolme vastasi selvittävänsä myös SFDR-asetuksen soveltamisalan ulkopuolisten rahoitusvälineiden, kuten esimerkiksi osakkeiden, strukturoitujen tuotteiden ja joukkovelkakirjojen kestävyystekijöitä. Näistä kaksi yhtiötä mainitsi listatut osakkeet ja yksi strukturoidut tuotteet. Yksi yhtiö tarkasteli tuotteiden taksonomiaominaisuuksia, kestäviä sijoituksia ja PAI-vaikutuksia, kun taas yksi yhtiö vain tuotteiden taksonomiaominaisuuksia. Yhden

yhtiön vastauksen perusteella se selvitti SFDR-asetuksen ulkopuolisista tuotteista ainoastaan sen, täyttävätkö tuotteet yhtiön omat vastuullisuusperiaatteet.

26. Yhtiöiltä kysyttiin, miten ne määrittelevät kestävyystavoitteisiin liittyvän kohdemarkkinan (positiivinen, neutraali²³ tai negatiivinen) sellaisille tuotteille, joissa ei oteta huomioon kestävyystekijöitä. Vastausten mukaan:
 - Kolme yhtiötä katsoi tuotteiden kuuluvan neutraaliin kohdemarkkinaan kestävyiden osalta
 - Kaksi yhtiötä katsoi tuotteiden kuuluvan negatiiviseen kohdemarkkinaan niille sijoittajille, jotka ovat ilmaisseet omaavansa tarkennettuja kestävyysmieltymyksiä, mutta neutraaliin asiakkaille, joilla ei ole kestävyystekijöihin liittyviä erityisiä tavoitteita.
 - Yksi yhtiö määritteli kestävyiden osalta kohdemarkkinan aina positiiviseksi tai neutraaliksi. Yhtiön vastauksen mukaan tuotteelle ei tarvitse määritellä kestävyiden kannalta negatiivista kohdemarkkinaa lainkaan asiakkaille olevan mukauttamisen mahdollisuuden vuoksi.
27. Yhtiöt vastasivat keräävänsä kestävyystietoja osalta valmistajilta suoraan ja kolme yhtiötä mainitsi myös ulkoisen palveluntarjoajan tiedonlähteenä. Neljä yhtiötä ilmoitti saavansa tuotetietoja European ESG Template (EET) -lomakkeella. Vain yksi yhtiö ei katsonut saavansa riittäviä tietoja valmistajilta.
28. Viisi yhtiötä vastasi arvioivansa kestävyystietojen luotettavuutta. Yksi yhtiö ei vastauksensa mukaan arvioinut tietojen luotettavuutta.

Kohdemarkkinamäärittelyn yhteensovittaminen asiakkaan kestävyysmieltymyksiin

29. Finanssivalvonnalle toimitetuista rahastoja koskevista kohdemarkkinamäärittelyistä kävi ilmi, että yhtä yhtiötä lukuun ottamatta yhtiöiden kohdemarkkinamäärittelyissä oli määritelty taksonomianmukaisten ja kestävien sijoitusten osuudet. Näitä tietoja oli siten mahdollista hyödyntää sopivien tuotteiden valinnassa asiakkaan kestävyysmieltymyksissä ilmoittamien vähimmäisosuuksien mukaisesti.
30. Yksi yhtiö ilmoitti huomioivansa kohdemarkkinamäärittelyissään lisäksi tuotteen pääasiallisen ESG-fokuksen, mikä ilmeni myös yhtiön toimittamasta kohdemarkkinadokumentaatiosta. Muiden yhtiöiden osalta kohdemarkkinamäärittelyt eivät Finanssivalvonnalle toimitetun dokumentaation pohjalta näyttäneet tukevan valintaa siitä, keskitytäänkö tuotteessa ympäristöön, yhteiskuntaan tai hyvään hallintotapaan liittyviin kriteereihin tai niiden yhdistelmään.
31. Kaikki kuusi yhtiötä vastasivat käyttävänsä PAI-vaikutusten huomioimisessa kestävän rahoituksen sääntelyn mukaisia indikaattoreita. Finanssivalvonnalle toimitetuista kohdemarkkinamäärittelyistä kävi ilmi, että viiden yhtiön kohdemarkkinamäärittelyt sisälsivät PAI-vaikutusten huomioimisen seuraavasti:

²³ ESMAN ohjeessa tuotehallintavaatimuksista käytetään termiä ”harmaa alue” kuvaamaan tuotteita positiivisen ja negatiivisen kohdemarkkinan väli-maastossa, kohta 86.

- Kolme yhtiötä oli huomionnut vähintäänkin SFDR delegoidun asetuksen taulukon mukaiset ns. pakolliset indikaattorit (indikaattorit numerot 1-14)²⁴
 - Yhden yhtiön kohdemarkkinamäärittely ei sisältänyt yksittäisiä sääntelyn indikaattoreita, vaan seitsemän ylemmän tasoista ryhmää. Ryhmät eivät nimensä perusteella sisältäneet kaikkia sääntelyn mukaisia indikaattoreita.
 - Yhden yhtiön kohdemarkkinamäärittelyssä oli kirjattu vain, sisältääkö tuote pääasiallisia haitallisia kestävyysvaikutuksia (kyllä/ei), mutta niitä ei ollut eritelty tätä tarkemmin.
32. Kolmen yhtiön kohdemarkkinamäärittelyistä ei löytynyt PAI-indikaattoreita sillä tarkkuudella kuin mitä soveltuvuusarvioinnissa asiakkailta on selvitetty yhtiöiden Finanssivalvonnalle toimittamissa soveltuvuusarvioinneissa. Näin ollen asiakkaalle sopivaa tai ei-sopivaa tuotetta ei ollut määritelty kohdemarkkinadokumenteissa, vaan sopivan tuotteen löytäminen PAI-vaikutuksen perusteella on jäänyt yksittäisen sijoitusneuvojan vastuulle tai mahdollisesti järjestelmän ohjaamaksi, jolloin tiedot ovat perustuneet johonkin muuhun kuin yhtiön kohdemarkkinamäärittelyyn.

4.2 Finanssivalvonnan näkemys

33. Yhtiön tulee määrittää kaikkien valmistamiensa ja jakelemiensa rahoitusvälineiden osalta se, mille asiakasryhmälle rahoitusväline on sopiva ja mille se ei sovi. Yhtiöllä on oltava käytössään asianmukaiset tuotehallintajärjestelyt sen varmistamiseksi, että tuotteet ja palvelut, joita se aikoo tarjota tai suosittaa, ovat yhteensopivia myös asiakaskohderyhmän kestävyteen liittyvien tavoitteiden kanssa.²⁵ Kohdemarkkinamäärittelyssä tarkasteltavia viiden kategorian luettelossa asiakkaiden tavoitteet ja tarpeet ovat laajentuneet kattamaan myös tuotteen kestävyteen liittyvät tavoitteet.²⁶
34. Tuotteiden kohdemarkkinamäärittelyssä käytettävien käsitteiden tulee olla yhdenmukaisia ja tarkoituksenmukaisia soveltuvuusarvioinnissa käytettävien käsitteiden kanssa. Jos esimerkiksi asiakkaalle annetaan soveltuvuusarvioinnin yhteydessä mahdollisuus valita ympäristöön, yhteiskuntavastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden välillä, tulisi myös kohdemarkkinamäärittelyssä ottaa huomioon tuotteen ESG-fokus.²⁷
35. Pääasiallisten haitallisten vaikutusten indikaattoreita voidaan kohdemarkkinamäärittelyssä ryhmitellä SFDR delegoidun asetuksen mukaisesti luokkiin.²⁸ Kohdemarkkinamäärittelyssä tulisi kuitenkin eritellä pääasialliset haitalliset vaikutukset vähintäänkin sillä tasolla, että soveltuvuuslausunon yhteydessä voidaan määrittelyjen pohjalta päätyä siihen, vastaako tuote asiakkaan kestävyystavoitteita.²⁹ Tuotehallintajärjestelyjä ja tuotteiden kohdemarkkinoiden määrittelyä ei voida

²⁴ SFDR delegoitu asetus, liite 1.

²⁵ Sijoituspalvelulaki 7 luku 7 §, MiFID II delegoitu asetus artikla 54(9), Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 7/2018 luku 4 ja ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohdat 71 ja 72.

²⁶ ESMAn ohje tuotehallintavaatimuksista kohdat 19, 20 ja 42.

²⁷ ESMAn ohje tuotehallintavaatimuksista kohdat 19, 20 ja 42.

²⁸ SFDR delegoitu asetus, liite 1.

²⁹ ESMAn ohje tuotehallintavaatimuksista kohdat 19, 20 ja 42.

korvata soveltuvuusarvioinnilla, vaan velvollisuus on täytettävä tällaisen arvioinnin lisäksi ja sitä ennen.³⁰

36. Jos tuote ei huomioi kestävyystekijöitä ja jokin tuotteen ominaisuus eivät sovi yhteen kestävyystavoitteiden kanssa, tuotteelle tulee määritellä negatiivinen kohdemarkkina suhteessa kestävyystavoitteisiin. Finanssivalvonnan mukaan tuotteen negatiiviseksi kohdemarkkinaksi voitaisiin tällöin määritellä vähintäänkin ne asiakkaat, jotka ovat ilmaisseet tarkennettuja kestävyysominaisuuksia (taksonomianmukaisuuden tai kestävien sijoitusten minimiprosentin tai PAI-vaikutuksia) kaikkien sijoitustensa osalta. Tilanne on erilainen, mikäli asiakas on ilmaissut haluavansa kestävyystekijöitä huomioitavan vain osassa salkkussaan tai yhtiö soveltaa salkkuperusteista lähestymistapaa.³¹

5 Asiakkaalle annettava tieto kestävyysmieltymyksiin liittyvistä käsitteistä

5.1 Havainnot

37. Kaikki yhtiöt vastasivat sisällyttäneensä kestävyysmieltymykset osaksi asiakkaiden soveltuvuusarviointia ennen elokuuta 2022.
38. Kaikki yhtiöt vastasivat selittävänsä asiakkaille soveltuvuusarvioinnin yhteydessä, mitä kestävyysmieltymyksiin liittyvät käsitteet tarkoittavat (esim. kestävä sijoitus, taksonomianmukaiset sijoitukset, pääasialliset haitalliset kestävyysvaikutukset). Yhtiöt vastasivat myös antavansa asiakkaille tarvittaessa lisätietoa.
39. Yhtiöt kertoivat käyttävänsä erilaisia tapoja selittää kestävyysmieltymyksiin liittyviä käsitteitä asiakkaille. Yhtiöiden vastausten mukaan tietoa käsitteistä on saatavissa soveltuvuusarviointia koskevalla kyselylomakkeella tai sitä annetaan erillisellä tiedotteella. Tämä ei kuitenkaan käynyt aina ilmi Finanssivalvonnalle toimitetuissa asiakasdokumenteissa. Yksi yhtiö vastasi, että kestävyysmieltymyksiin liittyvät käsitteet käydään asiakkaan kanssa läpi tapaamisen yhteydessä.
40. Yhtiöiden sisäisten soveltuvuusarvioinnin tekemistä koskevien ohjeiden ja koulutusmateriaalin perusteella ei kuitenkaan voitu varmistua siitä, että kaikki yhtiöt antaisivat asiakkaille kirjallista tietoa kestävyysmieltymyksiin liittyvistä käsitteistä.

³⁰ ESMAn ohje tuotehallintavaatimuksista kohta 41.

³¹ Sijoituspalvelulaki 7 luku 7 §, Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 7/2018 luku 4 ja ESMAn ohje tuotehallintavaatimuksista kohta 62. Ks. myös Komission vastaus asiaa koskevaan kysymykseen <https://www.esma.europa.eu/publications-data/questions-answers/1966>.

5.2 Finanssivalvonnan näkemys

41. Yhtiöiden tulisi selittää asiakkaalle selkeästi sijoitustuotteiden kestävyystekijöihin ja asiakkaalta kysyttäviin kestävyysmieltymyksiin liittyvät käsitteet. Yhtiöiden tulisi selittää asiakkaalle teknistä kieltä välttämällä termit ja erot kestävyysmieltymysten määrittelyn eri osatekijöiden välillä sekä miten nämä tuotteet eroavat sellaisista, joilla ei ole kestävyysominaisuuksia.³²
42. Yhtiöiden tulee pystyä varmistumaan, että asiakkaille on selitetty selkeästi kestävyysmieltymyksiin liittyvät käsitteet. Yhtiöiden tulee huolehtia, että henkilöillä, jotka antavat sijoitusneuvontaa, on riittävä tietämys ja pätevyys kertoa asiakkaille kestävyystekijöihin ja kestävyysmieltymyksiin liittyvistä käsitteistä. Yhtiöiden tulee pystyä jälkikäteen valvomaan ja todentamaan, että asiakkaalle on annettu riittävät kuvaukset käsitteistä.³³

6 Asiakkaan kestävyysmieltymyksiin liittyvien tietojen selvittäminen

6.1 Havainnot

43. Kaikki yhtiöt vastasivat selvittävänsä, onko asiakkaalla sijoitustavoitteisiin liittyviä kestävyysmieltymyksiä delegoidun MiFID II asetuksen 2 artiklan 7 kohdan mukaisen määrittelyn a, b tai c alakohtien osalta (ks. Sääntely 3.1). Yhtiöiden toimittamien dokumenttien mukaan asiakkaille suunnatut kysymykset oli laadittu edellä mainittua sääntelyä mukaillen, mutta asiakkaalta kerättävien tietojen laajuus vaihteli riippuen yhtiön käyttämästä lähestymistavasta.
44. Yhtiöiden toimittamien dokumenttien mukaan enemmistö yhtiöistä kysyi asiakkailta yleisen kestävyysmieltymyksiä koskevan kysymyksen ennen tarkempia kysymyksiä. Tilanteessa, jossa asiakas ilmoitti omaavansa yleisesti kestävyysmieltymyksiä, kolmannes yhtiöistä ei edellyttänyt, että asiakas vastaa tarkempaan kestävyysmieltymystä koskeviin kysymyksiin.
45. Enemmistö yhtiöistä vastasi, että asiakas voi määrittellä kestävyysmieltymykset vain tietyille osuudelle asiakkaan sijoituksista tai salkusta, mutta toimitetuista asiakasdokumenteista tätä ei voinut kaikilta osin nähdä. Osa yhtiöistä vastasi, ettei asiakas voi tätä määrittellä.
46. Kahden yhtiön kysymyksissä tuotiin esille, että kestävyysmieltymykset rajaavat tarjottavaa tuotevalikoimaa.
47. Osa yhtiöistä käytti yhtiön omia vastuullisen sijoittamisen periaatteita lisänä asiakkaan kestävyysmieltymysten määrittelyssä. Yhden yhtiön asiakkaille tarjottiin mahdollisuus valita joko yhtiön vastuullisen sijoittamisen periaatteet tai sitten määrittellä tarkemmin kestävyysmieltymykset tai

³² Sijoituspalvelulaki 10 luku 5 § ja 7 §, ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 16

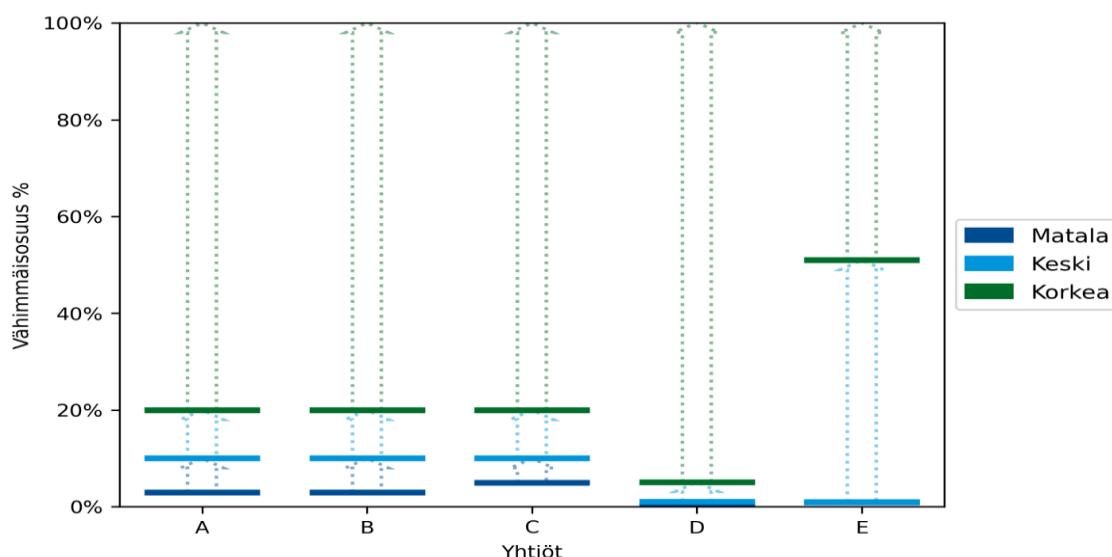
³³ Sijoituspalvelulaki 10 luku 7, Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 7/2018 luku 7 ja ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 104

olla määrittelemättä niitä. Tällöin asiakkaalle kerrottiin, että yhtiön kaikissa sijoitustuotteista oli tietyin rajauksin huomioitu vastuullisuusnäkökulma ja asiakkaan oli mahdollista tutustua näihin periaatteisiin kyselylomakkeella olevan linkin kautta. Toisessa yhtiössä asiakkaan kestävyysmieltymyskysymyksissä tuotiin esille yhtiön noudattavan vastuullisen sijoittamisen periaatteita sijoitustoiminnassaan. Tämän lisäksi asiakas pystyi halutessaan tarkentamaan omia kestävyysmieltymyksiään.

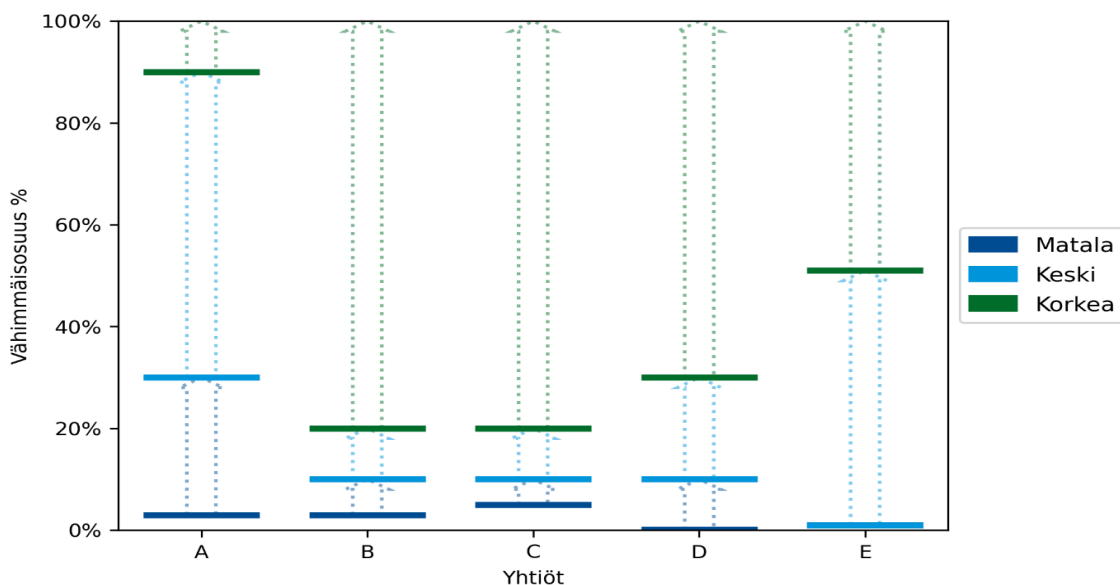
Taksonomianmukaisten ja kestävien sijoitusten vähimmäisosuudet

48. Pääosa yhtiöistä kysyi asiakkaalta sijoituskohteiden taksonomianmukaisuudesta (kestävyysmieltymysmääritelmän a-kriteeri) ja kestävästä sijoituksista (määritelmän b-kriteeri) tarjoamalla asiakkaalle valittavaksi valmiita vaihtoehtoja vähimmäisosuudeksi. Yksi yhtiö vastasi, että asiakas voi itse määrittää haluamansa vähimmäisosuudet.
49. Enemmistö yhtiöistä käytti kyselylomakkeissa sanallisia kategorioita yhdistettynä prosenttiosuuteen. Yhdellä yhtiöllä oli kaksi kategoriaa, kun muilla yhtiöillä oli kolme kategoriaa. Yhtiöiden tarjoamien vähimmäisosuuksien variaatio oli suuri. Yhdellä yhtiöllä oli vain sanalliset valinnat ja prosenttiosuudet ilmenivät yhtiön sisäisestä ohjeesta. Tällä yhtiöllä taksonomianmukaisten sijoitusten valintavaihtoehdot vähimmäisosuuksille alkoivat hyvin alhaisista prosenttiosuuksista ja korkea kategoria tarkoitti suurempaa osuutta kuin viisi prosenttia, kun muilla arvioinnin kohteena olleilla yhtiöillä korkea kategoria tarkoitti vähintään yli 20 prosentin osuutta.

Kuvio 2. Yhtiöiden kyselyssä ilmoittamat, asiakkaille tarjatut vaihtoehdot taksonomianmukaisen sijoituksen vähimmäisosuudelle (5/6 yhtiötä).

Kuvio 3. Yhtiöiden käyttämät vaihtoehdot kestävän sijoituksen vähimmäisosuudelle (5/6 yhtiötä).

Pääasiallisten haitallisten vaikutusten huomiointi

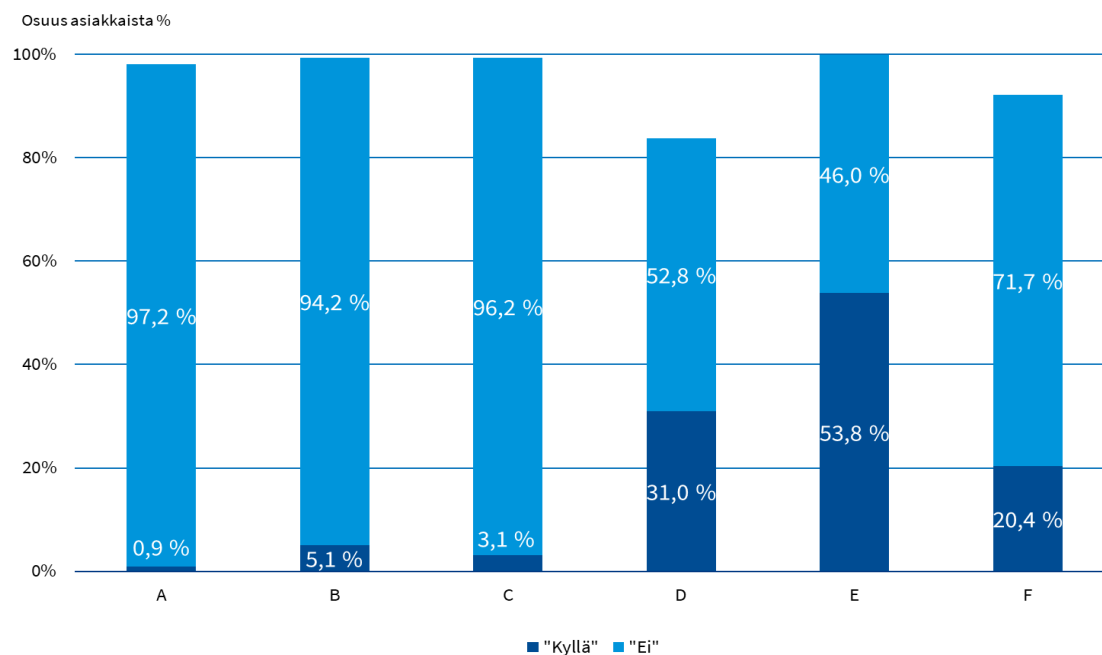
50. Kaikki yhtiöt vastasivat kysyvänsä asiakkaan mieltymyksiä PAI-vaiikutusten (kestävyyksiä mieltymysmääritelmän c-kriteeri) huomioimisesta käyttäen vain kestävän rahoituksen sääntelyssä lueteltuja indikaattoreita³⁴. Pääosa yhtiöistä vastasi kuitenkin, etteivät ne huomioi PAI-vaiikutusten määrällisiä tai laadullisia seikkoja.
51. Neljän yhtiön toimittamien asiakasdokumenttien perusteella yhtiöt olivat kysymyksissään ryhmitelleet PAI-vaiikutukset kolmesta seitsemään eri vaihtoehtoon, joista käytetyimmät olivat kasvi-huonepäästöt, vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, normirikkomukset ja haitalliset sosiaaliset vaikutukset. Yksi yhtiö kysyi asiakkaalta ensin yleisesti PAI-vaiikutusten huomioimisen tärkeydestä (vähemmän tärkeä, tärkeä, erittäin tärkeä) ja sitten asiakas pystyi ilmoittamaan tarkemmin, mitä vaikutuksia haluaa ottaa huomioon. Yhtiön ohjeistuksen mukaan valittavina olivat kaikki PAI-indikaattorit. Yhden yhtiön toimittamien asiakasdokumenttien perusteella asiakkaalta kysyttiin vain yleisesti PAI-vaiikutusten huomioinnin tärkeydestä ilman että siinä tuotiin esille tarkempia indikaattoreita. Toisaalta yhtiön ohjeen perusteella asiakas saattoi kuitenkin antaa tarkempia näkemyksiä PAI-indikaattoreista, mutta tämä ei ilmennyt toimitetuista asiakasdokumenteista.

³⁴ Indikaattorit on lueteltu SFDR delegoidun asetuksen liitteessä I.

Asiakkaiden kestävyysmieltymyksiä koskevat valinnat

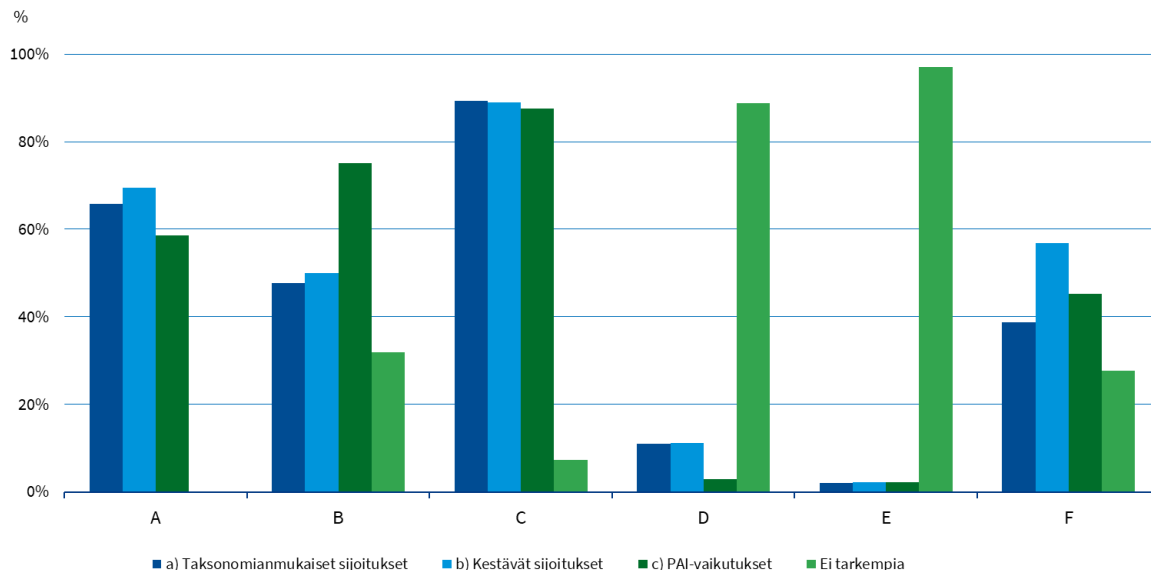
52. Kestävyysmieltymyksiä koskevien vaatimusten soveltamisen alkamisen jälkeen yhtiöt olivat selvittäneet lähes kaikkien asiakkaidensa kestävyysmieltymykset.
53. Asiakkaiden kiinnostus kestävyystekijöiden huomioimiseen vaihteli voimakkaasti yhtiöittäin (ks. kuvio 4). Kolme yhtiötä ilmoitti, että asiakkaista vain 1–5 % omaa kestävyysmieltymyksiä, kun taas kolmen yhtiön 22–54 %:lla asiakkaista oli kestävyysmieltymyksiä.

Kuvio 4. Palkin koko korkeus kuvaa osuutta asiakkaista, joilta yhtiö on kysynyt kestävyysmieltymyksiä. Tummansininen palkki kertoo näistä asiakkaista osuuden, joilla oli kestävyysmieltymyksiä.

54. Yhtiöiden välillä oli myös merkittäviä eroja siinä, kuinka suuri osa kestävyysmieltymyksiä omaavista asiakkaista ilmoitti yleisen kiinnostuksen lisäksi tarkempia mieltymyksiä (ks. kuvio 5). Yhden yhtiön kestävyysmieltymyksiä omaavista asiakkaista lähes 90 % ilmaisi myös kiinnostuksen tarkempiin a-, b- ja c-kriteerien kohtiin, mutta toisaalta vain pieni osa yhtiön asiakkaita (3 %) oli ylipäänsä ilmaissut kestävyysmieltymyksiä. Toisessa ääripäässä kahden yhtiön asiakkaista valtaosa (89 % ja 98 %) jättivät tarkentamatta kestävyysmieltymyksiään sääntelyn mukaisien kriteerien mukaisesti. Toinen näistä yhtiöistä kysyi sen sijaan asiakkaiden halukkuutta noudattaa yhtiön omia vastuullisuusperiaatteita, ja tämä oli ylivoimaisesti suosituin valinta kestävyysmieltymyksiä omaavien asiakkaiden keskuudessa. Lopuissa kolmessa yhtiössä asiakkaat valitsivat tasaisemmin joko tarkentaa tai olla tarkentamatta mieltymyksiään.

Kuvio 5. Asiakkaiden tarkemmat kestävyysmieltymykset sääntelyn a-, b- ja c-kriteerien mukaan.

6.2 Finanssivalvonnan näkemys

55. Yhtiöt voivat kerätä tietoa asiakkaan kestävyysmieltymyksistä tukeutuen sääntelyn kestävyysmieltymystä koskevaan määritelmään³⁵. Kysymysten laadinnassa tulee huomioida, että ne ovat selkeitä ja ymmärrettäviä varsinkin, kun kyse on uusista käsitteistä. Pelkästään sääntelyn käsitteiden toistaminen kysymyksissä voi vaikeuttaa asian ymmärtämistä ja johtaa siihen, että asiakkaat vastaavat virheellisesti tai jättävät vastaamatta kysymyksiin. Yleisesti ei tulisi antaa mahdollisuutta jättää vastaamatta kysymyksiin, jotta varmistetaan tietojen riittävä kerääminen.³⁶ Yhtiön laatimien kysymysten lisäksi myös sijoitusneuvontaa antavalla henkilöllä on tärkeä rooli kestävyysmieltymysten käsitteiden selittämisessä asiakkaalle (ks. edellinen luku 5.2).
56. Asiakkaiden ilmoittaessa yleisesti kestävyysmieltymyksistä, yhtiön tulee kysyä niistä tarkemmin huomioon ottaen kestävyysmieltymysmääritelmän kriteerit. Yhtiöllä tulee olla menettelytavat niitä tilanteita varten, joissa asiakas ei ilmoita tarkempia mieltymyksiä niitä kysyttäessä.³⁷

³⁵ MiFID II asetus 2 artikla 7 kohta.

³⁶ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 22.

³⁷ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 26 ja 28.

57. Kysyttäessä asiakkaalta taksonomianmukaisten sijoitusten tai kestävien sijoitusten vähimmäisosuuksista, yhtiö voi vapaasti määritettävien prosenttien sijaan helpottaa asiakasta määrittämään vähimmäisosuuden esittämällä tälle valmiita vastausvaihtoehtoja. Asiakkaalle esitettävien vastausvaihtoehtojen tulisi kuitenkin olla neutraaleja ja riittävän yksityiskohtaisia.³⁸ Lisäksi vähimmäisosuuden määrittäminen pelkästään sanallisesti ilman tarkempaan prosenttiosuutta voi olla harhaanjohtavaa, koska asiakas voi käsittää sen eri tavalla kuin mitä yhtiö käyttää varsinaisena kriteerinä suositellessaan sopivaa tuotetta asiakkaalle.
58. Selvitettäessä asiakkaan kestävyysmieltymyksiä pääasiallisista haitallisista vaikutuksista kysymysten tulisi sisältää, huomioidaanko PAI-vaikutuksia kestävyystekijöihin ja onko näiden huomioimisessa jotakin laadullisia tai määrällisiä seikkoja, joita asiakas haluaa määrittää.³⁹ Määritelmän kriteerin perusteella pelkästään yleinen kysymys PAI-vaikutusten huomioimisesta ei ole riittävä, vaan kysymysten tulee sisältää tarkempia tietoja. Koska PAI-indikaattoreita on monenlaisia, Finanssivalvonta pitää hyvänä käytäntönä, että asiakkaalle tuodaan valmiita vaihtoehtoja tai esimerkkejä indikaattoreista tai indikaattoriryhmistä valittavaksi. Tämän lisäksi asiakkaalle voisi antaa mahdollisuuden määrittää myös muita kriteerejä, esimerkiksi onko jotakin toimialoja, joita asiakas haluaisi poissulkea sijoituksistaan.⁴⁰
59. Yhtiöiden tulisi omaksua koko soveltuvuusarviointiprosessin ajan neutraali ja puolueeton lähestymistapa, jotta ne eivät vaikuta asiakkaiden vastauksiin tai pakota asiakasta vastaamaan tietyllä tavalla.⁴¹ Finanssivalvonnan mukaan neutraalina ei voida pitää sitä, että kestävyysmieltymyksistä kysyttäessä asiakkaalta viitataan kestävyysmieltymysten vaikuttavan rajoittavasti sijoitusvalikoimaa. Myös muilla soveltuvuusarvioinnissa asiakkaalta kerättävillä tiedoilla voi olla vaikutusta siihen, löytyykö yhtiön tuotevalikoimasta sopiva tuote asiakkaalle. Huomioitava on myös, että sääntely sallii kestävyysmieltymysten mukauttamisen, mikäli mikään rahoitusväline ei vastaan asiakkaan tai potentiaalisen asiakkaan kestävyysmieltymyksiä, mutta se ei saa vaikuttaa asiakkaan alkuperäisiin kestävyysmieltymyksiin.⁴²
60. Jotkut yhtiöistä olivat tuoneet kestävyysmieltymyksiä koskevien kysymysten yhteyteen viittauksia yhtiön omiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin, joissa oli myös osittain käytetty samoja käsitteitä kuin kestävyysmieltymyksiä koskevassa määritelmässä. Asiakkaalta kysyttävien tietojen tulee olla riittävän yksityiskohtaisia, jotta asiakkaan kestävyysmieltymykset voidaan yhteensovittaa rahoitusvälineiden kestävyysominaisuuksien kanssa.⁴³ Finanssivalvonnan mukaan antamalla asiakkaalle mahdollisuus valita yhtiön vastuullisen sijoittamisen periaatteet kestävyysmieltymyksiä koskevien kriteerien sijaan antaa asiakkaalle mahdollisuuden jättää vastaamatta varsinaisiin kestävyysmieltymyksiin. Asiakkaan valitessa yhtiön vastuullisen sijoittamisen periaatteet

³⁸ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohdat 27 ja 29: Yritykset voisivat esimerkiksi auttaa asiakasta määrittämään vähimmäisosuuden ehdottamalla vakioituja vähimmäisosuuksia, kuten ”vähintään 20 prosenttia, vähintään 25 prosenttia, vähintään 30 prosenttia jne.”.

³⁹ MiFID II asetus 2 art. 7 c-kohta.

⁴⁰ ESMAn ohje soveltuvuusarvioinnista kohta 27. ESMAn ohje sisältää esimerkkejä lähestymistavasta, jolla yhtiöt voivat kerätä tietoja asiakkailta.

⁴¹ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohdat 26 ja 29.

⁴² MiFID II asetus 54 art. 10 kohta.

⁴³ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 26.

tavoitteekseen johtaa myös epäselvyyteen, minkä kestävyysmieltymyskriteerien perusteella yhtiö arvioi asiakkaalle soveltuvaa rahoitusvälinettä.

61. Omaisuudenhoitoasiakkailta tulee selvittää kestävyysmieltymykset samalla tavalla kuin sijoitusneuvonta-asiakkailta. Kun yhtiöt tarjoavat omaisuudenhoitoa tai salkkuperusteista sijoitusneuvontaa, asiakkaalta tulisi myös kysyä, minkä osan salkusta asiakas haluaa sijoitettavan tuotteisiin, jotka vastaavat asiakkaan kestävyysmieltymyksiä.⁴⁴

7 Mukauttaminen soveltuvuusarviointiprosessissa

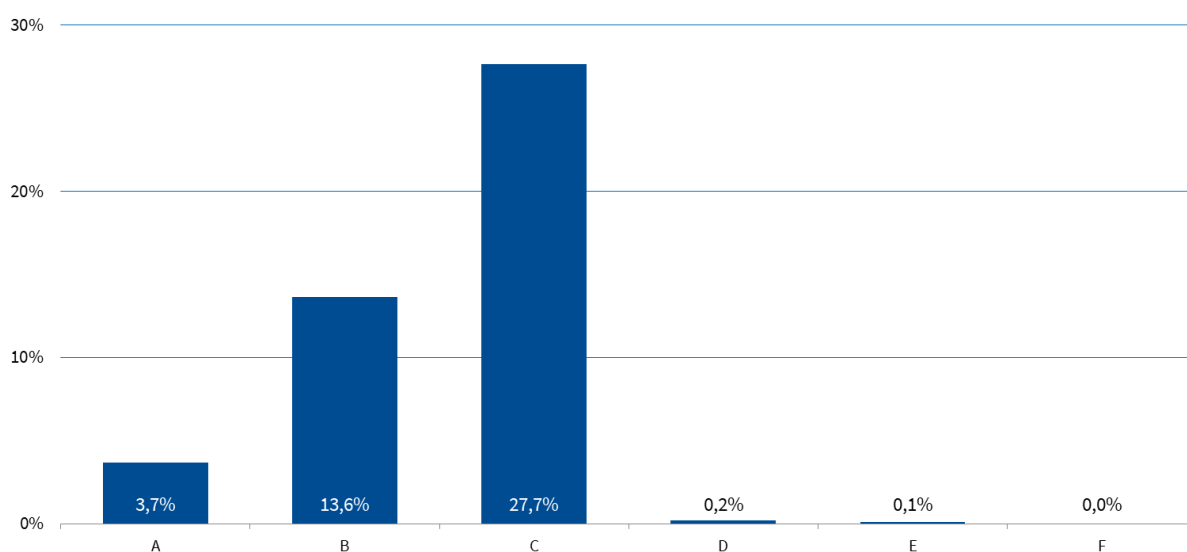
7.1 Havainnot

62. Kaikki yhtiöt vastasivat, että mikäli yhtiön tarjoamat tuotteet täyttävät vain osan tai eivät mitään asiakkaan ilmoittamista kestävyysmieltymyksistä, asiakkaan on mahdollista mukauttaa kestävyysmieltymyksiään. Kolme yhtiötä vastasi ilmoittavansa asiakkaalle, mikäli yhtiö huomioi vain osan asiakkaan kestävyysmieltymyksistä.
63. Kaikkien yhtiöiden ohjeissa oli kuvattu, missä tilanteessa kestävyysmieltymyksiä on mahdollista mukauttaa. Suurimmassa osassa toimitetuista ohjeistuksista ei kuvattu tarkemmin, miten mukauttaminen toteutetaan käytännössä yhtiön soveltuvuusarviointiprosessissa. Yhdellä yhtiöllä mukauttamista koskeva prosessi oli ohjeessa selkeästi kuvattu ja asiakkaan alkuperäiset mieltymykset jäivät sen mukaan näkyviin ja mukautus kirjattiin erilliseen osioon prosessin lopussa. Yhden yhtiön ohjeen ja toimitettujen asiakasdokumenttien perusteella asiakkaan halukkuutta mukauttamiseen kysyttiin jo varsinaisten kestävyysmieltymystä koskevien kysymysten yhteydessä, jos mieltymyksiin soveltuvia tuotteita ei olisikaan saatavilla. Yhden yhtiön asiakkaalle annettavissa soveltuvuuslausunnoissa oli kestävyysmieltymysten arvioinnille selkeä erillinen kohta, jossa verrattiin suositusta asiakkaan mieltymyksiin ja kysyttiin myös asiakkaan halukkuutta mukauttaa niitä.
64. Kaikki kuusi yhtiötä vastasivat, että tieto asiakkaan kestävyysmieltymysten mukauttamisesta tallennetaan erillisenä tietona ja asiakkaan alkuperäiset vastaukset jäävät talteen ja että asiakkaan kestävyysmieltymysten mukauttaminen näkyy annettavassa soveltuvuuslausunnossa. Vain kahden yhtiön ohjeistuksessa oli todettu, että mukautus koskee vain kyseistä yksittäistä sijoitusneuvontakertaa. Kolmen yhtiön vastauksen mukaan soveltuvuuslausunnolla näkyy myös tieto, jos yhtiö huomioi vain osan asiakkaan kestävyysmieltymyksistä.
65. Yhtiöiden Finanssivalvonnalle toimittamissa asiakasdokumenteissa oli vain muutamassa tapauksessa merkintä kestävyysmieltymysten mukauttamisesta. Nämä koskivat tapauksia, joissa asiakkaalta oli kysytty jo etukäteen mukauttamishalukkuudesta. Tämä myös näkyi yhtiön vastauksessa mukauttamista ilmoittaneiden asiakkaiden määrässä (28 %). Osalla yhtiöistä oli niiden vastausten

⁴⁴ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 29.

mukaan hyvin vähän tai ei laisinkaan mukauttamista ilmoittaneita asiakkaita. Asiakasdokumenteissa oli myös puutteellisia tapauksia, joissa ei ollut huomioitu kaikkia asiakkaan kestävyysmieltymyksiä ja joissa soveltuvuuslausunto ei kuitenkaan sisältänyt tietoa mukauttamisesta.

Kuvio 6. Kestävyysmieltymysten mukauttamisesta ilmoittaneiden asiakkaiden osuus (% kestävyysmieltymyksiä omanneista asiakkaista).

7.2 Finanssivalvonnan näkemys

66. Yhtiö ei saa suositella asiakkaalle rahoitusvälineitä tai tehdä omaisuudenhoidossa sijoituspäätöksiä, jos ne eivät ole asiakkaan kestävyysmieltymysten mukaisia. Asiakkaalla on kuitenkin mahdollisuus päättää mukauttaa kestävyysmieltymyksissään, jos mikään yhtiön valikoimassa oleva rahoitusväline ei vastaa asiakkaan tai potentiaalisen asiakkaan kestävyysmieltymyksiä.⁴⁵ Mahdollisuus mukauttaa koskee ainoastaan kestävyysmieltymyksiä ja muiden soveltuvuusarviointia koskevien kriteerien (esimerkiksi asiakkaan riskiraja) osalta tuotteen on vastattava asiakkaan tietoja.⁴⁶

⁴⁵ MiFID II asetus 54 art. 10 kohta.

⁴⁶ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 82.

67. Kestävyyssmieltymysten mukauttaminen koskee vain yksittäistä sijoitusneuvontakertaa, eikä sillä ole vaikutusta asiakkaan sijoitusprofiilissa oleviin alkuperäisiin kestävyyssmieltymyksiin⁴⁷. Mukauttaminen tulee kyseeseen vasta sitten, kun asiakkaan kestävyyssmieltymyksiin soveltuva rahoitusvälinettä ei löydy. Varsinaiset kestävyyssmieltymyskysymykset tulee esittää asiakkaalle neutraalilla tavalla, eikä sisällyttää niihin etukäteen kysymystä mahdolliselle mukauttamiselle. Mikäli mukauttamisesta pyydetäisiin etukäteen asiakkaan hyväksyntä, voi asiakkaalle jäädä epäselväksi, minkä kestävyyssmieltymyskriteerien perusteella sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa annettiin.
68. Väärin perustein tapahtuvan myynnin ja viherpesun estämiseksi on tärkeää, että yhtiöllä on selkeät ohjeet ja prosessit asiakkaan tietojen kirjaamiseksi. Ohjeista ja prosesseista tulee ilmetä miten ja missä vaiheessa prosessia asiakkaan kestävyyssmieltymykset huomioidaan ja tiedot siitä, milloin kestävyyssmieltymyksiä voidaan mukauttaa. Jos kyseessä on sijoitusneuvonta, asiakkaan päätös mukauttamisesta tulisi myös dokumentoida soveltuvuuslausunnolle. Jos omaisuudenhoitoa tarjotessaan yhtiö ei voi täyttää asiakkaan kestävyyssmieltymyksiä, yhtiön on sijoitusstrategiasta sovittaessa kysyttävä asiakkaalta, haluaako hän mukauttaa mieltymyksiään. Asiakkaan päätös mukautuksesta tulisi kirjata omaisuudenhoitovaltuutukseen.⁴⁸

8 Tietojen kirjaaminen ja soveltuvuuslausunto

8.1 Havainnot

69. Teema-arviossa arvioitujen sisäisten ohjeiden ja koulutusmateriaalin perusteella yhtiöt olivat ohjeistaneet soveltuvuuslausunnon laatimisen. Useimpien yhtiöiden ohjeiden perusteella ei kuitenkaan selvinnyt, miten omaisuudenhoitoasiakkaan soveltuvuusarviointi kirjataan. Yhtiöiden sisäisissä prosessiohjeissa oli kuvattu annetun sijoitusneuvon sekä mahdollisen mukauttamisen perusteleminen kestävyyssmieltymysten osalta. Kuitenkin arvioitujen asiakasdokumenttien perusteella soveltuvuuslausunnot olivat osin puutteellisia.
70. Pääosassa arvioituja soveltuvuuslausuntoja mainittiin, että asiakkaalta oli kysytty kestävyyssmieltymyksistä. Vain alle puolet soveltuvuuslausunnoista sisälsi sanalliset perustelut sille, miten annettu sijoitusneuvo sopi asiakkaan kestävyyssmieltymyksiin. Osa yhtiöistä liitti soveltuvuuslausuntoon asiakkaan kestävyyssmieltymyksiä koskevat vastaukset perusteluiksi. Osittain perustelut puuttuivat kokonaan.
71. Kolmen yhtiön vastauksen mukaan soveltuvuuslausunnolla näkyy myös tieto, jos yhtiö huomioi vain osan asiakkaan kestävyyssmieltymyksistä. Tämä ei kuitenkaan näkynyt arvioiduissa soveltuvuuslausunnoissa.

⁴⁷ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 83.

⁴⁸ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohdat 83-84, 111. MiFID II asetus 54 art. 12 kohta.

72. Kaikissa tapauksissa soveltuvuuslausuntoon ei ollut kirjattu annettua sijoitusneuvoa lainkaan ja silloin, kun oli kirjattu, niin perusteluissa oli mainittu vain yleisesti kestävyysmieltymysten huomiointi niitä tarkemmin erittelemättä. Sanallinen osuus perusteluista oli joillakin niukka tai puuttui kokonaan, eikä kaikissa tapauksissa näkynyt, miksi joku asiakkaan ilmoittamista kestävyysmieltymyksistä ei täyttynytkään. Osalla yhtiöistä soveltuvuuslausunnot, yhtiöiden terminologiassa usein ”Sijoittajaprofiili”, olivat kaavamaisia eivätkä sisältäneet tietoja asiakkaan kestävyysmieltymyksistä. Asiakkaan valinnat selvisivät ainoastaan soveltuvuusarvioinnin vastauksista, ja niissäkin asiakkaan valintaa oli sanoitettu valmiilla kirjallisilla vastausvaihtoehdoilla.
73. Kyselyyn osallistuneista yhtiöistä kaksi yhtiötä vastasivat arvioivansa kestävyysmieltymysten täytymistä koko salkun tasolla ja yksi yhtiö totesi käyttävänsä salkkutasoista tarkastelua omaisuudenhoidossa. Muut yhtiöt arvioivat asiakkaan kestävyysmieltymyksiä tuotekohtaisesti. Finanssivalvonnalle toimitetuissa asiakasdokumenteissa ei ilmennyt, miten kestävyysmieltymysten arviointi käytännössä tehtiin koko salkun tasolla.
74. Toimitettujen asiakasdokumenttien perusteella kahden yhtiön omaisuudenhoitoasiakkaan säännöllinen soveltuvuusarviointi sisälsi kysymyksiä myös kestävyysmieltymyksistä, mutta vain toisen yhtiön arvioinnissa oli viitattu sen vastaavan asiakkaan kestävyysmieltymyksiä. Toisen yhtiön osalta toimitettujen asiakasdokumenttien perusteella ei pystytty todentamaan, että asiakkaan omaisuudenhoitosalkku vastasi asiakkaan kestävyysmieltymyksiä, koska säännöllisessä soveltuvuusarvioinnissa viitattiin vain aiemmin annettuihin tietoihin. Muutenkin säännöllisen soveltuvuusarvioinnin perustelut olivat hyvin lyhyet.
75. Yhden yhtiön ohjeen mukaan vastuu soveltuvuuden arvioinnista voitiin siirtää omaisuudenhoitoasiakkaalle, jos vuosittaisessa soveltuvuudenarvioinnissa ei ollut saatu riittäviä tietoja asiakkaalta. Toisen yhtiön osalta otannassa näkyi, että yhtiö oli siirtänyt vastuun soveltuvuusarvioinnin päivittämisestä asiakkaalle.
76. Kaikki kuusi yhtiötä vastasivat, että kestävyysmieltymysten mukauttaminen näkyy annettavassa soveltuvuuslausunnossa. Kuitenkin vain harvassa soveltuvuuslausunnossa näkyi perustelut mukauttamisesta.

8.2 Finanssivalvonnan näkemys

77. Soveltuvuuslausunnosta tulee käydä ilmi yksilölliset perustelut annetulle sijoitusneuvolle. Soveltuvuuslausunnon on sisällettävä tiedot asiakkaan kestävyysmieltymyksistä ja siitä, miten sijoitusneuvo täyttää asiakkaan tavoitteet kestävyysmieltymysten osalta.⁴⁹ Yhtiöiden tulisi dokumentoida soveltuvuuslausuntoon myös asiakkaan ilmoitus yleisistä kestävyysmieltymyksistä, jos asiakas ei niitä tarkemmin määrittele.⁵⁰

⁴⁹ MiFID II asetus 54 art. 12 kohta.

⁵⁰ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 28.

78. Finanssivalvonnan mukaan johdonmukaista olisi perustella sijoitusneuvo asiakkaiden kestävyysmieltymysten osalta samalla tarkkuudella kuin mitä asiakkaan mieltymyksiä on selvitetty. Näin ollen asiakkaalle selviäisi vähintäänkin se, täyttääkö neuvo asiakkaan valinnat taksonomianmukaisten sijoitusten, kestävien sijoitus ja PAI-vaikutusten osalta. Yhtiöt voivat käyttää asiakkaan vastauksia kestävyysmieltymyksiä koskeviin kysymyksiin osana sääntelyn edellyttämiä soveltuvuuslausunnossa annettavia perusteluja. Jos asiakas on määritellyt, että kestävyysmieltymykset koskevat vain tiettyä osuutta hänen sijoituksistaan, tulee tämän näkyä soveltuvuuslausunnossa.
79. Finanssivalvonta pitää hyvänä käytäntönä, että yhtiöillä olisi selkeä, erillinen kohta soveltuvuusarvioinnissa ja soveltuvuuslausunnossa kestävyysmieltymysten arvioinnille ja huomioimiselle sekä mahdolliselle mukauttamiselle.
80. Yhtiön on pidettävä kirjaa asiakkaalta soveltuvuusarviointia varten hankituista tiedoista, annettusta sijoitusneuvosta ja sen perusteluista. Yhtiön kirjaamis- ja säilytysjärjestelyt on suunniteltava siten, että niiden avulla voidaan selvittää jälkikäteen, miksi sijoitus on tehty tai miksi sijoitusneuvo annettu, vaikka se ei olisi johtanut toimeksiantoon.⁵¹
81. Yhtiö voi tarkastella kestävyysmieltymyksiä tuotekohtaisesti tai asiakkaan salkkua kokonaisuutena. Kun yhtiö arvioi asiakkaan kestävyysmieltymyksiä koko salkun tarkastelun perusteella, se voi esimerkiksi arvioida näitä mieltymyksiä (ml. vähimmäisosuuksia taksonomianmukaisille ja kestäville sijoituksille) keskimäärin koko salkun tasolla tai sen salkun osa/prosenttiosuuden tasolla, jonka asiakas haluaa sijoitettavaksi tuotteisiin, joilla on kestävyysominaisuuksia.⁵²
82. Kun yhtiö tarjoaa omaisuudenhoitoa tai on sopinut asiakkaan kanssa säännöllisestä soveltuvuusarvioinnista, säännöllisesti annettaviin tietoihin on sisällytettävä ajan tasalle saatettu lausunto siitä, miten sijoitus vastaa ei-ammattimaisen asiakkaan tarpeita, tavoitteita ja muita ominaisuuksia. Palvelun aloittamisen jälkeisissä lausunnoissa ei tarvitse toistaa kaikkia ensimmäisen raportin yksityiskohtia.⁵³ Finanssivalvonnan mukaan lausunnoista tulisi kuitenkin käydä selkeästi esille, miten tarjottava palvelu tai omaisuudenhoitosalkku täyttää asiakkaan tavoitteet ilman, että perehdytään palvelun aloittamisen yhteydessä saatuu lausuntoon ja asiakkaan aikaisemmin antamiin tietoihin.
83. Vaatimus soveltuvuusarvioinnin tekemisestä on yhtiöllä, eikä asiakkaalle saa antaa sellaista vaikutelmaa, että asiakas päättää tai vastaa sijoituksensa soveltuvuudesta.⁵⁴

⁵¹ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohdat 109 -110.

⁵² ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohdat 87-88.

⁵³ Sijoituspalvelulaki 10 luku 7 §, MiFID II asetus 54 art. 12 kohta.

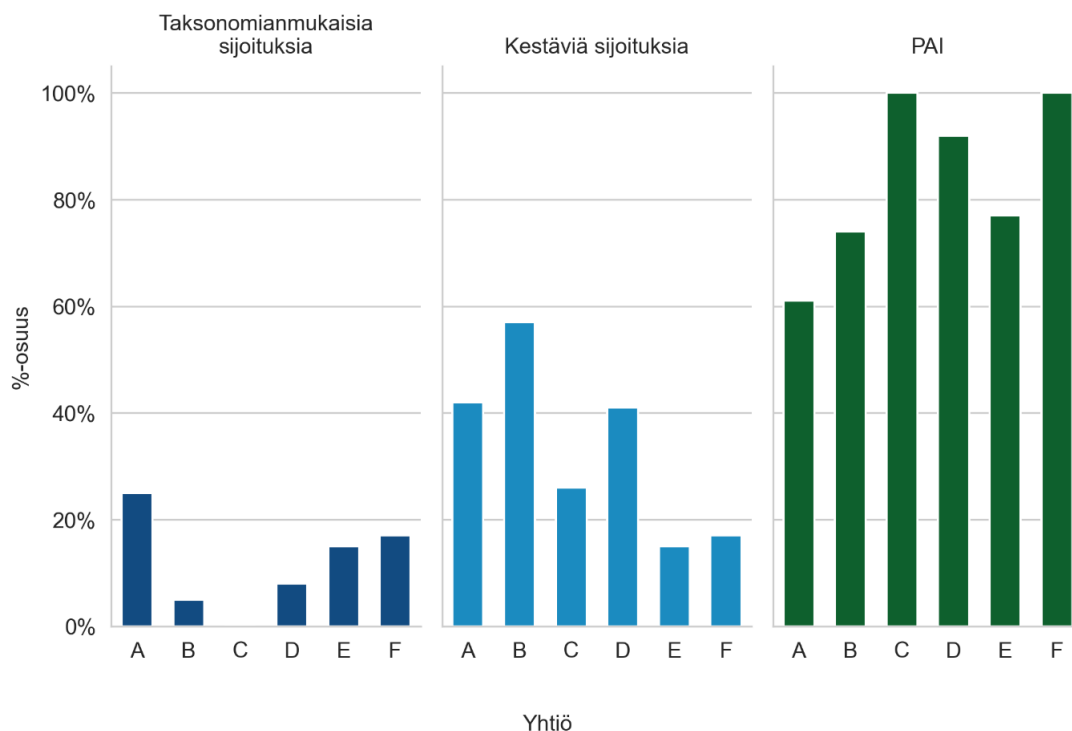
⁵⁴ Sijoituspalvelulaki 10 luku 4 §, MiFID II asetus 54 art. 1 kohta, ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohdat 14-15.

9 Sopivien tuotteiden löytäminen asiakkaalle

9.1 Havainnot

84. Kuten edellä luvussa 4 on todettu, tuotteen kestävyysominaisuudet voivat liittyä taksonomianmukaisuuteen, kestäviin sijoituksiin tai PAI-vaikutuksiin. Kyselyn perusteella yhtiöillä oli vähiten tarjota tuotteita, joiden ominaisuuksiin sisältyy taksonomianmukaisuus. Yhdellä yhtiöllä sellaisia tuotteita ei ollut lainkaan, kolmella muulla alle kymmenen. Mikäli sijoittaja edellyttää tuotteilta taksonomianmukaisuutta, se johtaa asiakkaan mukauttamishalukkuuden selvittämiseen, jos yhtiöllä ei ole tarjota asiakkaan kestävyysmieltymyksiin soveltuvaa tuotetta.
85. Kestäviä sijoituksia oli hieman useammissa tarjotuissa tuotteissa, mutta kattavuus vaihteli merkittävästi. Kahdella yhtiöllä oli vain neljä kestäviä sijoituksia sisältävää tuotetta, kun taas yksi laajempaa valikoimaa tarjoava yhtiö vastasi jopa lähes 200 sen tarjoaman tuotteen sisältävän kestäviä sijoituksia.
86. Kolmesta kestävyysmieltymysmääritelmän kriteereistä kaikkein yleisin oli PAI-vaikutusten huomioiminen. Kahdella yhtiöllä kaikki kestävyysominaisuuksia sisältävät tuotteet sisälsivät nimenomaan PAI-vaikutuksen huomioimisen. Siten yhtiöille oli helpointa löytää tuotteita sellaisille kestävyysmieltymyksiään tarkentaneille sijoittajille, joiden erityiskiinnostus kohdistui PAI-vaikutuksiin.

Kuvio 7. Tuotteiden tarkemmat kestävyysominaisuudet (%-osuus kestävyysominaisuuksia sisältävistä tuotteista).

87. Kaikki kuusi yhtiötä vastasivat, että niillä on sisäistä ohjeistusta ja koulutusta, joilla ne varmistavat, että asiakkaalle tarjotaan vain asiakkaan kestävyysmieltymysten kanssa yhteensopivia tuotteita. Viidellä yhtiöllä myös järjestelmä ohjasi valintaa ja yhdellä yhtiöllä oli erillinen ohje, josta sijoitusneuvoja voi tarkistaa asiakkaalle sopivat tuotteet. Luvussa 4.1 on kerrottu havainnoista, miten yhtiöt voivat hyödyntää tuotteiden kohdemarkkinamäärittelyitään sopivien tuotteiden valinnassa.
88. Yhtiöiden Finanssivalvonnalle toimittamista asiakasdokumenteista vain noin puolesta kävi ilmi asiakkaalle annettu sijoitusneuvo tai omaisuudenhoidon sijoitusstrategia. Lisäksi sijoitusneuvoista sai käsityksen, että kolmannekselle näistä asiakkaista oli suositeltu vain osittain hänen kestävyysmieltymyksiään vastaavia tuotteita ja kolmannekselle asiakkaista oli suositeltu tuotteita, jotka eivät lainkaan vastanneet hänen mieltymyksiään. Kahdessa kolmasosassa sijoitusneuvoista asiakkaalle oli siten suositeltu tuotteita, jotka eivät vastanneet asiakkaan kestävyysmieltymyksiä täysin tai ollenkaan.

89. Suurimmalla osalla yhtiöistä soveltuvuusarviointiprosessiin liittyi esimiesvalvontaa ja yhdessä yhtiössä tehtiin myös erillistä laadunvarmistusta liiketoiminnassa (tai 1. puolustuslinjassa) järjestelmäpohjaisen valvonnan ja pistokokeiden kautta.
90. Kolmessa yhtiössä compliance-toiminto valvoi tehtyjä soveltuvuusarviointeja ja soveltuvuuslausuntoja puolivuositain ja kolmessa yhtiössä compliance-tarkastuksia tehtiin tarpeen mukaan (ad hoc). Neljän yhtiön compliance-toiminto oli tehnyt viimeisimmän kestävyysmieltymyksiä koskevan valvontansa vuoden 2024 aikana. Yksi yhtiö ei ollut vielä toteuttanut kestävyysmieltymyksiä koskevaa valvontaa sen jälkeen, kun compliance oli katselmoinut sijoitusneuvonnassa käytettävän järjestelmän kestävyysmieltymysten käyttöönoton yhteydessä. Yhden yhtiön viimeisimmästä compliance-valvontatoimenpiteistä oli melkein kaksi vuotta aikaa.

9.2 Finanssivalvonnan näkemys

91. Yhtiöllä on oltava menettelytavat, joilla se varmistaa, että yhtiön sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa tarjoavan henkilökunnalla on tehtäviensä hoitamisen edellyttämät taidot, tiedot ja asiantuntemus. Henkilökunnalla on oltava tarvittavat taidot myös kestävyysmieltymysten osalta soveltuvuusarvioinnin tekemiseen ja yhtiön tulee antaa asianmukaista koulutusta niistä.⁵⁵ Yhtiön soveltuvuusarviointia koskevista ohjeista tulisi olla henkilökunnalle selkeät toimintaohjeet, miten käsitellään asiakkaiden eritasoiset kestävyysmieltymykset ja miten sopiva tuote niissä tilanteissa valitaan.⁵⁶
92. Yhtiöllä on oltava riittävät sisäiset valvontamekanismit.⁵⁷ Yhtiön käyttämät järjestelmät ja välineet on suunniteltava siten, että ne mahdollistavat tehtyjen soveltuvuusarviointien sekä mahdollisten laiminlyöntien ja virheellisten neuvojen valvonnan.⁵⁸ Väärin perustein tapahtuvaa myyntiä ja viherpesuriskiä aiheutuu muun muassa silloin, kun asiakkaalle annetaan sijoitusneuvontaa tai tarjotaan omaisuudenhoitoa vastoin asiakkaan ilmoittamia kestävyysmieltymyksiä. Finanssivalvonta suositaa, että yhtiöt valvovat tehtyjä soveltuvuusarviointeja säännöllisesti vähintään kvartaaleittain liiketoiminnan tasolla (1. puolustuslinja).
93. Myös compliance-toiminnon valvontatoimet koskien soveltuvuusarviointeja tulisi ulottua myös kestävyysmieltymysten selvittämiseen. Tämä edesauttaa yhtiötä varmistumaan, että sen tosiasialiset menettelytavat sijoitusneuvonnassa ja/tai omaisuudenhoidossa toimivat uuden kestävyysmieltymyksiä koskevan sääntelyn vaatimusten mukaisesti. Compliance-toiminnon on myös valvottava tuotehallintamenettelyn kehittämistä ja säännöllistä tarkastamista havaitakseen riskit siitä, ettei yhtiö noudata tuotehallinnan velvoitteita.⁵⁹

⁵⁵ Sijoituspalvelulaki 7 luku 2 § ja 7 §, ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohdat 104-106.

⁵⁶ MiFID II asetus 54 art, kohta 9, ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 28.

⁵⁷ Sijoituspalvelulaki 7 luku 2 §, MiFID II asetus 21 art. c-kohta.

⁵⁸ ESMAn ohje soveltuvuusvaatimuksista kohta 110.

⁵⁹ MiFID II asetus 22 art. ja Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 7/2018 luku 4.3 (30).